Iz Evripidovega *Resosa* (1–223)

Prevedla Jelena Isak Kres

Prizorišče: Hektorjev šotor v trojanskem taboru. Prvi izhod vodi proti morju, kjer je grški tabor in tudi glavno trojansko oporišče, drugi pa proti notranjosti dežele, kjer je tračanski tabor, pašniki ob gori Idi in mesto Troja. Trojanci z zavozniki so dosegli pomembno zmago, tako v grškem kot v trojanskem taboru goriyo stražni ognji.

Skozi prvi vhod vstopi zbor trojanskih stražarjev.

Zbor

Stopi do ležišča Hektorja
kdo od budnih kraljevih ščitonoš
ali nosačev orožja!

Naj prejme vest o novih poročilih,
stražarji v četrti nočni izmeni
varujejo vso vojsko.

5

Nasloni se na podlaket in dvigni glavo,
razpri gorgonolično bivališče svojih oči,
zapusti ležišče iz listja,

Hektor, čas je, da slišiš!

10

Iz šotora pride Hektor.

Hektor

Kdo je – je glas prijateljski? Kdo je ta mož?

Kako gre geslo? Govori!

Kdo vse prihaja v nočnih urah
k moji postelji? Na dan z besedo!

Zbor

Stražarji vojske.

Hektor

Zakaj prihajaš s truščem?	15
Zbor	
Pogum!	
Hektor	
Pogumen sem. Da ni nočna zaseda?	
Zbor	
Ne, ni.	
Hektor	
Zakaj pa si potem	
zapustil stražo in dviguješ vojsko,	
če nimaš nekih nočnih poročil?	
Ne veš, da taborimo blizu argejske vojske	20
v nočni postelji	
v popolni bojni opremi?	
Zbor	
Orožje v roko, Hektor, stopi	
k ležiščem sobojevnikov,	
spodbodi jih, naj dvignejo kopja, zbudi jih!	25
Pošlji prijatelje k svojemu moštvu,	
naj zauzda konje!	
Kdo bo šel k Pantovemu	
ali Evropinemu sinu, vodji likijskih vojščakov?	
Kje so nadzorniki žrtvovanja,	30
kje so poveljniki lahkooborožencev	
in frigijski lokonosci?	
Vpnite tetive v rožene loke!	
Hektor	
Del tega, kar sporačas, vliva strah,	
z ostalim pa hlabriš. Ni jasno.	35
Te je prestrašil Panov strašni bič,	
da si zapustil stražo in budiš	
vojake? Kaj kričiš? Pa sploh sporočas	
kaj novega? Veliko si govoril,	
a prav ničesar jasno razodel.	40
Zbor	
Argejska vojska, Hektor,	
že vso noč prižiga ogenj,	
zasidrane ladje so svetle od lesketa.	
V Agamemnonov šotor je sredi noči	
hrupno prišla vsa vojska,	45
željna novih vesti.	
Pomorska vojska	
se ni še nikoli tako prestrašila.	

Ker sem sumničav glede prihodnosti, prihajam k tebi kot sel, da me nikoli ne bi mogel grajati.	50
Hektor Prišel si prav, čeprav oznanjaš strah; možje bi radi mi iz te dežele skrivaj ušli na beg s ponočno plovbo, signalni nočni ogenj me pozdravlja.	55
Bog, srečnemu si levu vzel mi plen, še preden mogel bi pobiti vso argejsko vojsko s kopjem na en mah. Če ne bi skril se svetli ogenj sonca, ne bi natančnega ustavil kopja,	60
požgal bi ladje in nato v šotorih pobil Ahajce s to morilsko roko. Napasti sem si želel že ponoči, da izkoristim srečo od boga,	65
a so prepričali me modri vidci, ki božji svet poznajo, naj počakam luč dne, potem očistim tla Ahajcev. Ti pa ne čakajo na sklepe vidcev, v temi veliko moč ima ubežnik.	70
Čim prej je treba vojski ukazati, naj se zbudi in se oboroži, da celo kdor bo že na ladjo plezal, s krvjo namoči leste, ranjen v hrbet. Ostali pa bodo spoznali v jarmih, kako se orje frigijske ravnice.	75
Zbor Mudi se ti, a še ne veš, kako je: ne vemo, Hektor, če zares bežijo.	
Hektor Je kak drug vzrok, da vojska kuri ognje?	
Zbor Ne vem. A zdi se mi zelo sumljivo.	
Hektor Če tega se bojiš, bojiš se vsega.	80
Zbor Sovrag še ni prižigal takih ognjev.	
Hektor In ni še bil tako grdo poražen.	
Zbor To si dosegel ti. Zdaj glej naprej!	

Hektor

Glede sovragov pravim le: k orožju!

Skozi prvi vhod vstopi Enej s spremstvom.

Zbor

Poglej, Enej gre, res se mu mudi
in za prijatelje ima novico. 85

Enej

Hektor, zakaj so nočne straže v strahu

prišle skozi tabor k tebi na posvet

opolnoči? Zakaj se dviga vojsko?

Hektor

Enej, nadeni si bojno opravo! 90

Enej

Kaj je? Gre glas, da v noči se skrivaj

pripravlja pri sovražnikih zaseda?

Hektor

Beže in se vkrcavajo na ladje.

Enej

Imaš za to kak zanesljiv dokaz?

Hektor

Vso noč prižigajo sijoče ognje, 95

po mojem ne bodo čakali jutra,

ko bakle vse prižgejo, se na ladjah

bežeč od tod odpravijo domov.

Enej

In ti, tako oborožen, kaj boš?

Hektor

Bežeče, vzpenjajoče se na ladje, 100

ustavim z mečem, z vso močjo napadem.

Sramotno je za nas in še grdo,

če dar boga, sovražnike, brez boja

po vsem storjenem zlu pustimo v beg.

Enej

Da bil bi moder kot si bojevit! 105

A smrtnik ni noben prav vsega več:

vsak človek skriva kak drugačen dar,

ti si za boj, za svetovanje drugi:

ko slišal si za ognje pri Ahajcih,

si ves iz sebe in že hočeš vojsko 110

sredi noči odvesti čez okope.

Takoj ko prečkal bi globoke jarke,

utegnil bi spoznati, da sovražnik

sploh ni na begu, da stoji pred tabo,

premagan nikdar več se ne bi vrnil.	115
Kako bo vojska šla čez palisade,	
kako voznik bo bežal čez nasipe,	
da si osi ne zlomijo kočije?	
Če zmagaš, čaka nate še Ahil,	
ki ti ne bo pustil zažgati ladij	120
in pleniti Ahajcev, kot si misliš:	
kot stolp se dviga, ves gori v pogumu.	
Zato pustiva vojsko mirno spati	
ob ščitih, trudno od naporov vojne.	
Jaz pravim, pošljimo k sovražnikom	125
vohunga – prostovoljca. Če bežijo,	
takoj napademo argejsko vojsko,	
če pa signalni ognji so zvijača,	
vohunga razkrije njihove naklepe	
in stkemo nov načrt, gospod, to menim.	130
Zbor	
To se zdi dobro, premisli si, tako razmišljaj,	
ne maram tveganih ukazov od poveljnikov.	
Kaj je bolje kot to, da hitri vohunga	
pride do ladij	
od blizu, da bi videl, zakaj pri sovražnikih	135
gora signalni ognji	
tik pred ladijskim pristanom?	136
Hektor (<i>Eneju</i>)	
Naj bo po tvoje, to ugaja vsem.	
Pojdi mirit zaveznike, saj v vojski	
je nočni zbor nemara vnel nemir.	
Jaz pa k sovražniku pošljem vohunga.	140
In če izvem, da snuje kakšno spletko,	
boš slišal vse in tu navzoč vse vedel,	
a če pripravljajo se na pobeg,	
v pozoru čakaj na poziv trobente,	
ne bom odlašal, še nocoj podam se	145
k vlačilcem ladij, nad argejsko vojsko.	
Enej	
Le hitro pošlji, zdaj razmišljaš varno.	
Ob tebi vztrajal bom, če bo potrebno.	
<i>Enej odide skozi prvi izhod.</i>	
Hektor	
Kdo od Trojancev, tu prisotnih, hoče	
oditi kot vohunga k argejskim ladjam?	150
Kdo bo postal rešitelj te dežele?	

Se javi kdo? Ne morem sam storiti
vsega za domovino in soborce.
Skozi prvi izhod pride Dolon.
Dolon
Jaz hočem tvegati za to deželo
in iti kot vohun k argejskim ladjam. 155
Brž ko izvem za vse ahajske sklepe,
se vrnem. A pod temile pogoji.
Hektor
Ime imaš primerno, domoljub si,
in svoj sloviti dom očetni, Dolon,
še z dvakrat večjo slavo boš oktil. 160
Dolon
Ni prav, da človek za svoj trud dobi
vredno plačilo? Dvojno je veselje,
če delu se pridruži še nagrada.
Hektor
Da, prav imaš, zelo se strinjam s tabo.
Zahtevaj vse, le moje oblasti ne. 165
Dolon
Ne iščem tvoje oblasti nad mestom.
Hektor
Postani svak Priamovih sinov.
Dolon
Ne bom se ženil z boljšimi od sebe.
Hektor
Dovolj zlata je, če ga boš zahteval.
Dolon
Denar imam doma. Premožen sem. 170
Hektor
Želiš si kaj, kar skriva Ilion?
Dolon
Darilo, ko premagal boš Ahajce.
Hektor
Dal bom karkoli, razen vojskovodij.
Dolon
Ne, sam lahko ubiješ Menelaja.
Hektor
Gotovo me ne prosiš za Ajanta? 175
Dolon
Sklesane roke niso za kmetijstvo.
Hektor
Katerega Ahajca torej hočeš?

Dolon	
Že prej sem rekel, da imam zlato.	
Hektor	
Prav, sam boš vzel od plena, zraven boš.	
Dolon	
Obesi plen na templje, za bogove.	180
Hektor	
Lahko še večji dar od teh zahtevaš?	
Dolon	
Konje Ahila. Kdor življenje tvega, naj trud njegov bo vsaj za vredno stvar.	
Hektor	
Moj tekmeč si v ljubezni do teh konjev, nesmrtni so, nesmrtnikov potomci, in last vihravega sinú Peleja.	185
Peleju jih je dal baje Pozejdon, gospod morjà, ko sam jih je ukrótil. Ker sem ti zbudil up, ne bom lažnivec: imej najlepši dar, Ahilov voz.	190
Dolon	
Hvala! Dobiti jih, to je najlepše darilo, ki ga prejmem za pogum. Privošči mi, saj kot prvak dežele, užil nešteto drugih boš dobrot.	
Zbor	
Velik boj, veliko pa tudi nameravaš dobiti. Če ti uspe, boš blažen.	195
To bo sloviti podvig. A tudi biti zet vladarjem je velika stvar. Pravica naj pogleda na to, kar prihaja od bogov, glede človeških stvari pa se zdi, da si dosegel vrh.	200
Dolon	
Naj grem. Ko bom prišel domov, k ognjišču, si bom nadel primerna oblačila, od tam pa se podam k argejskim ladjam.	
Zbor	
Kaj boš namesto teh oblek oblekel?	
Dolon	
Kar spada k delu in tatinski poti.	205
Zbor	
Modrosti se potrebno je učiti	

od modrega: kako se boš opravil?

Dolon

Na hrbet si privežem volčjo kožo,
na glavo pa čeljust zveri, razprto,
na roke denem njene sprednje noge
in na stopala zadnje, pred sovragi
zakrinkan bom posnemal volčjo hojo
na poti k jarkom in utrdbam ladij.

210

Ko pa prispem do zapuščenih krajev,
bom spet dvonožec: v tem tiči zvižaja.
Zbor

215

Naj Majin sin te tja in spet nazaj
pripelje, Hermes, ta gospod tatov.
Imaš nalogo, le še uspeti mora.

Dolon

Rešil se bom, v dokaz ti bom prinesel,
ko ga ubijem, glavo Odiseja
ali Diomeda. Potrdil boš,
da Dolon je prišel k argejskim ladjam.
Pred zoro vrnem se, s krvavo roko.

220

Dolon odide skozi prvi izhod.